Neuroaffektiv Udviklingspsykologi og Marte Meo - En praktisk anvendelse

v/ Susan Hart

Hvad er neuroaffektiv udviklingspsykologi

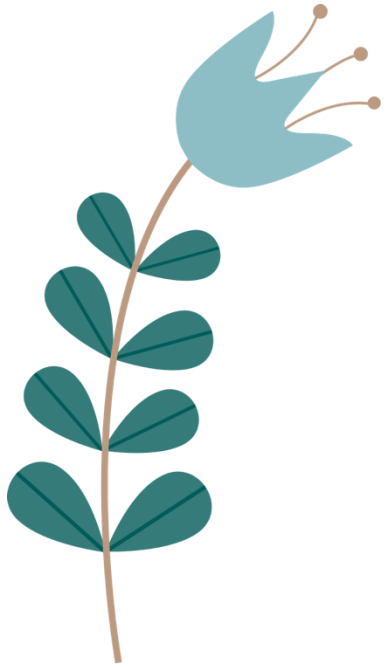
Neuroaffektiv udviklingspsykologi (NAU) er en teoretisk forståelsesramme, der tilbyder en dybdegående forståelse af, hvordan vi mennesker udvikler os følelsesmæssigt, socialt og personligt.

Denne forståelse kan være særligt nyttig, når man arbejder med Marte Meo, både i pædagogiske sammenhænge med børn og ældre og i familiebehandling.

Den brugervenlige hjerne!

NEURONS THAT FIRE TOGETHER
WIRE TOGETHER
AND SURVIVE TOGETHER

Donald Hebb

Nervesystemets struktur bestemmer de interaktioner man kan have med omgivelserne, og det svar det får tilbage, er med til at ændre strukturen.

I nervesystemet findes der således ikke et indenfor eller udenfor, men nervesystemet præges gennem den stimulering det får.

Vi mennesker er biologisk disponeret til at knytte os til andre.

Følelser er «limen» mellem mennesker og en forudsætningen for tilknytning

Vi mennesker er
avancerede sociale flokpattedyr,
og vi søger samhørighed med dem,
der betyder mest for os!

Vi er alle født til at deltage i hinandens nervesystem, og det er derigennem vi udvikler os personlighedsmæssigt livet igennem!

Daniel Stern

Når erfaringer er behagelige eller mildt frustrerende, og ikke overvældende, bliver de integreret i nervesystemet.

(Pierre Janet 1889)

Følelsesmæssige færdigheder udvikles gennem samregulering

Barn

Interaktion

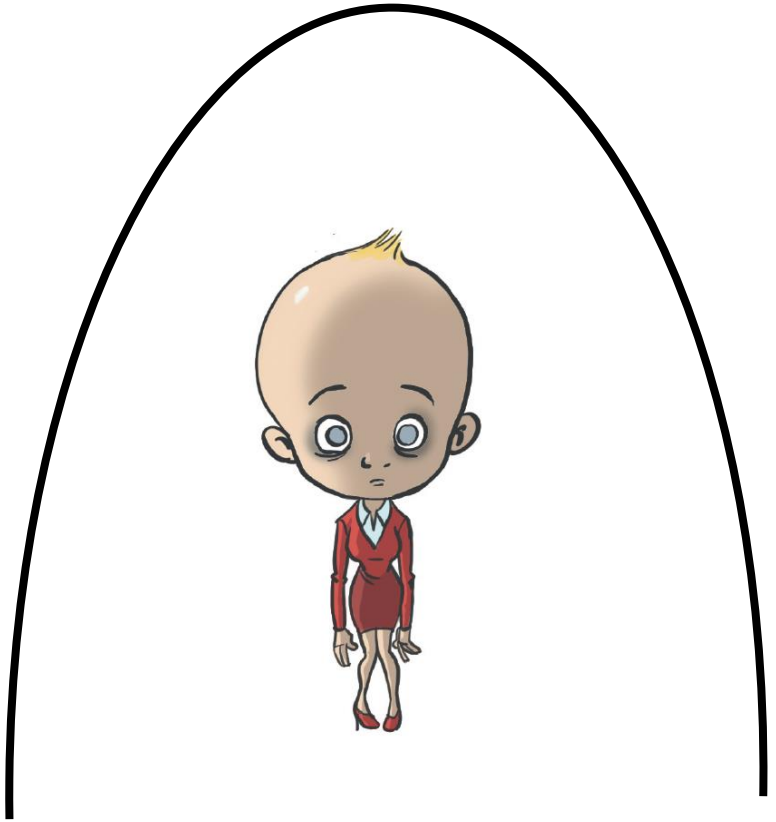
Primær voksen

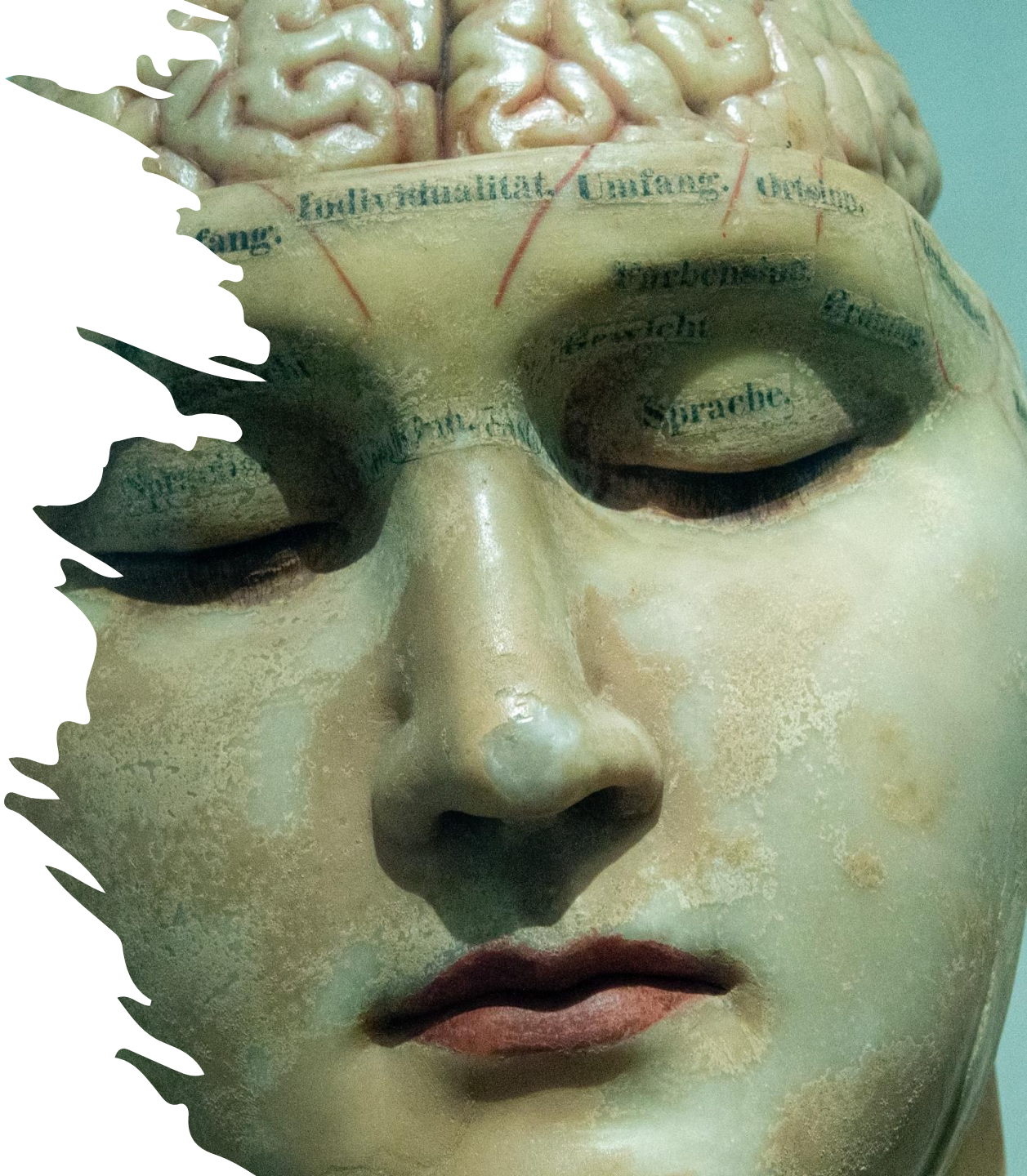

Menneske

Udefra perspektiv

Observere
Bedømme
Diagnosticere
Dokumentere

Indefra perspektiv

Hvad vil dette menneske fortælle mig gennem sit kropssprog?

Man kan som forældre ikke
give mere end man har!
&
Man kan som barn ikke
udvikle sig ud fra
noget man ikke får!

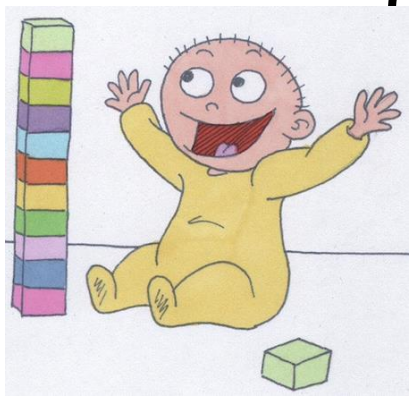
Nærmeste udviklingszone

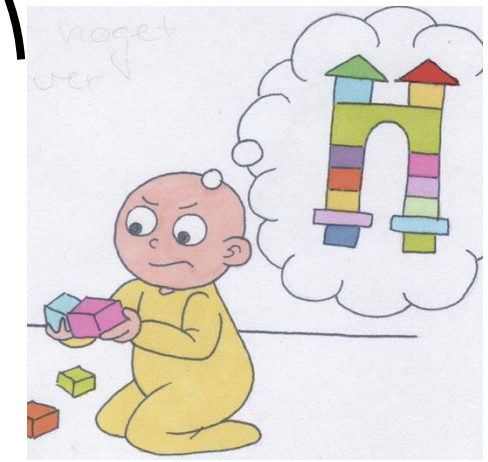
Mestringsområde

Nærmeste udviklingszone

Uden for mestrings-muligheder

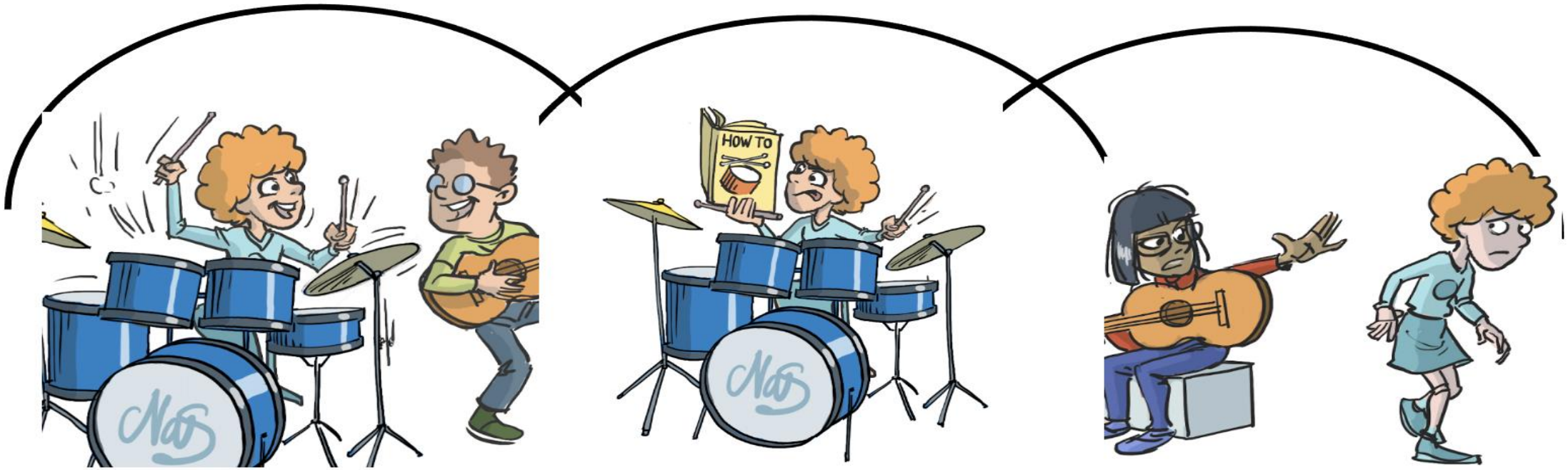

Nærmeste udviklingszone

Mestringsområde

Nærmeste udviklingszone

Uden for mestrings-muligheder

Windows of opportunity

Sensitive perioder med stort udviklingspotentiale

Udvikling går fra ydre regulering til - indre regulering

Noget som var delt mellem to personer som en interpersonel begivenhed, bliver en indre intrapersonel psykisk kapacitet.

Lev Vygotski

Personlighed, følelsesliv
og sociale færdigheder
udvikles gennem
makro- og mikroregulering

Strukturel makro+
Relationel makro =
Mikroregulering +
Mødeøjeblikke

Strukturel makroregulering

Strukturel makro

Være et skridt foran,
og etablere en tryg, forudsigelig ramme.

Relationel makro

Være anvisende, anerkendende og tage ansvar for at få den gode relation til at ske.

Det er de anerkendende synkroniserede øjeblikke med betydningsfulde andre, som giver livet mening!

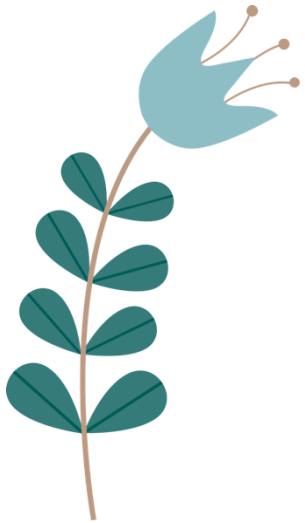
Al selvregulering
læres gennem
regulerende interaktioner
som kaldes samregulering,
der består af afstemning,
fejlafstemning og
genafstemning

Sociale interaktioner

Når man i voksenlivet udsættes for manglende reaktion fra andre, og det ikke længere findes en spejling sted, påvirkes man psykisk, og immunforsvaret svækkes.

Hvis omsorgspersonen ikke kan indgå i et synkroniseret resonansfelt med barnet, mister nervesystemet muligheden for affektiv udvikling.

At give symptomet et 'øre der kan høre'!

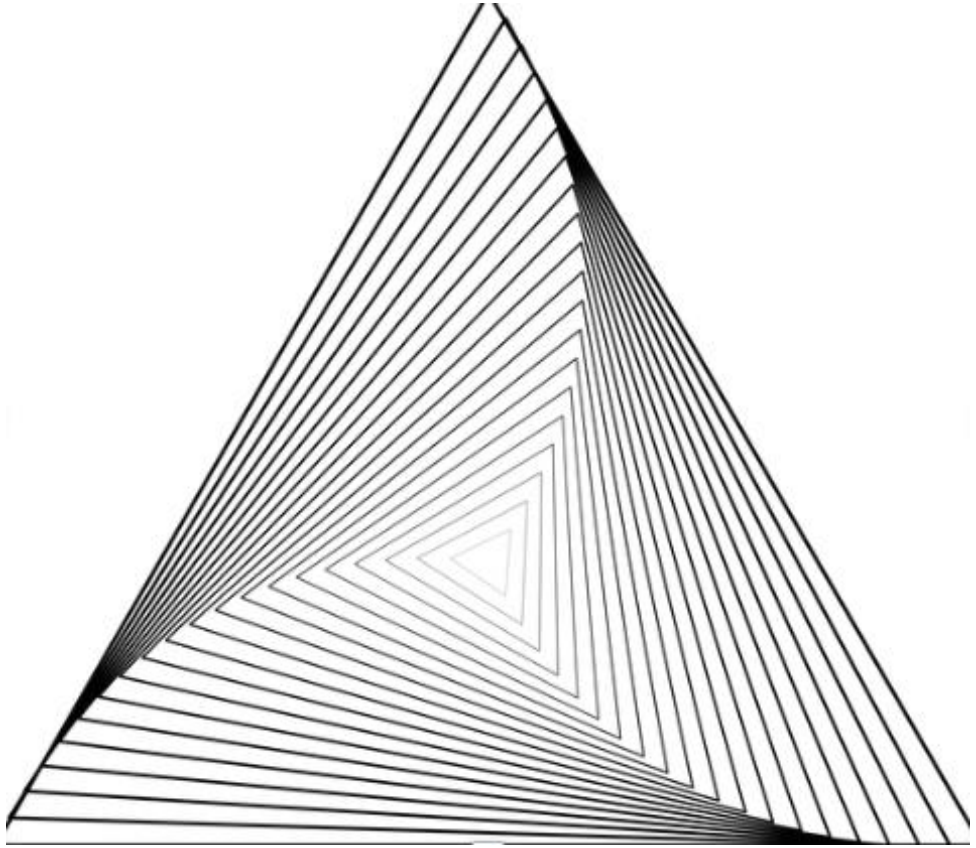
Psykisk ubalance skaber symptomer

Symmetrisk relation med et asymmetrisk ansvar

Sosiale interaktioner indlæres asymmetrisk og trænes symmetrisk

TRIVSELSTREKANTEN

Samhørighed

Mening

Kontrol

At være karavaneefører for sin karavane

DEN NEUROAFFEKTIVE TREKANT

Teoretisk forståelse

Selvagens

Metode/redskaber

DEN NEUROAFFEKTIVE TREKANT

Forståelse af hvorfor barnet/personen gør, som det gør

Min indflydelse på at det går, som det går

Hvilken vej skal jeg gå, og hvad skal jeg gøre

Personlighedens "kronjuvel":
Menneskets evne til mentalisering

Mentalisering

Det handler ikke blot om at tænke klart, men også om at føle klart.

Føle klart er at kunne se sig selv udefra og andre indefra.

Der findes ikke nogen “fits all sizes”!

What works for whom?

Legens potentiale

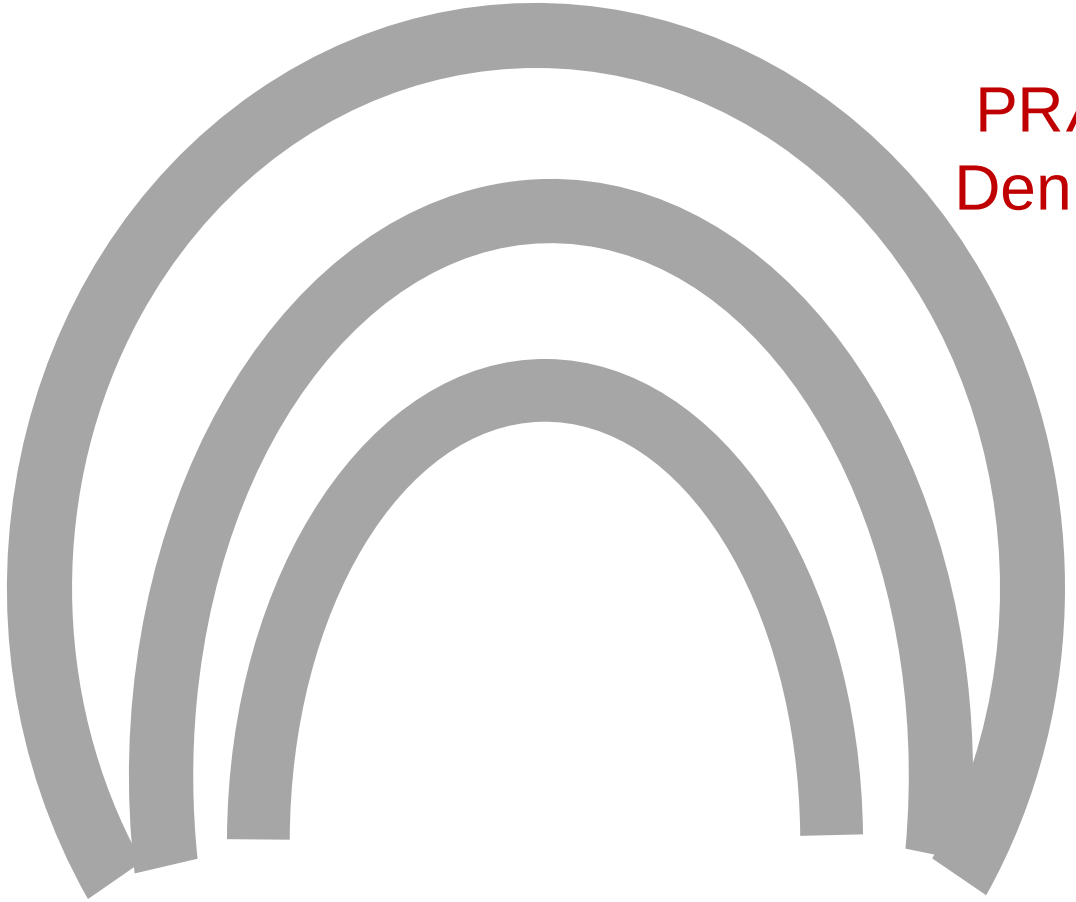
Al menneskelig kultur opstår og udvikler sig gennem leg

(Johan Huizinga)

DEN HIERARKISKE HJERNE

Igennem millioner af år har vores hjerne udviklet sig nedefra-og-op og indefra-og-ud, således at højere centre har udviklet sig som overbygninger af lavere og ældre dele. Herved spiller følelseslivet og sansninger en væsentlig rolle i alle oplevelser, overvejelser og handlinger.

DEN TREENIGE HJERNE

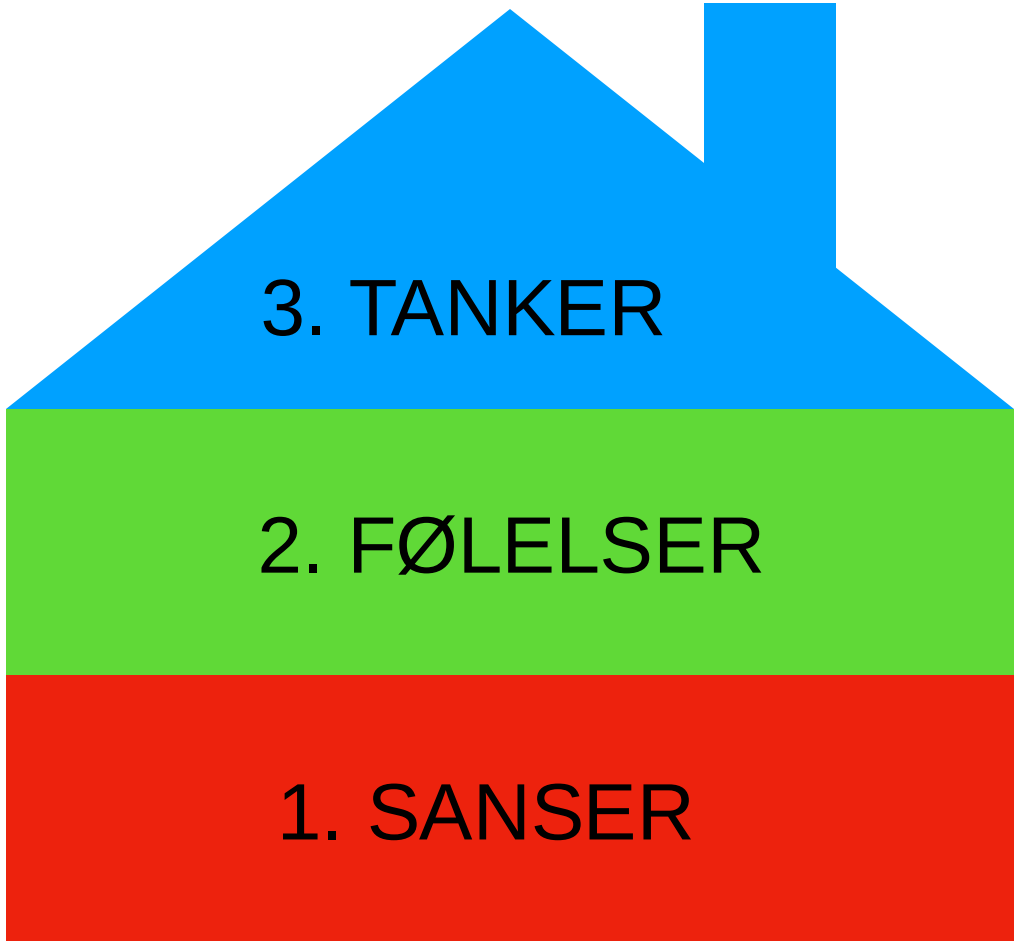

PRÆFRONTAL CORTEX
Den mentaliserende hjerne

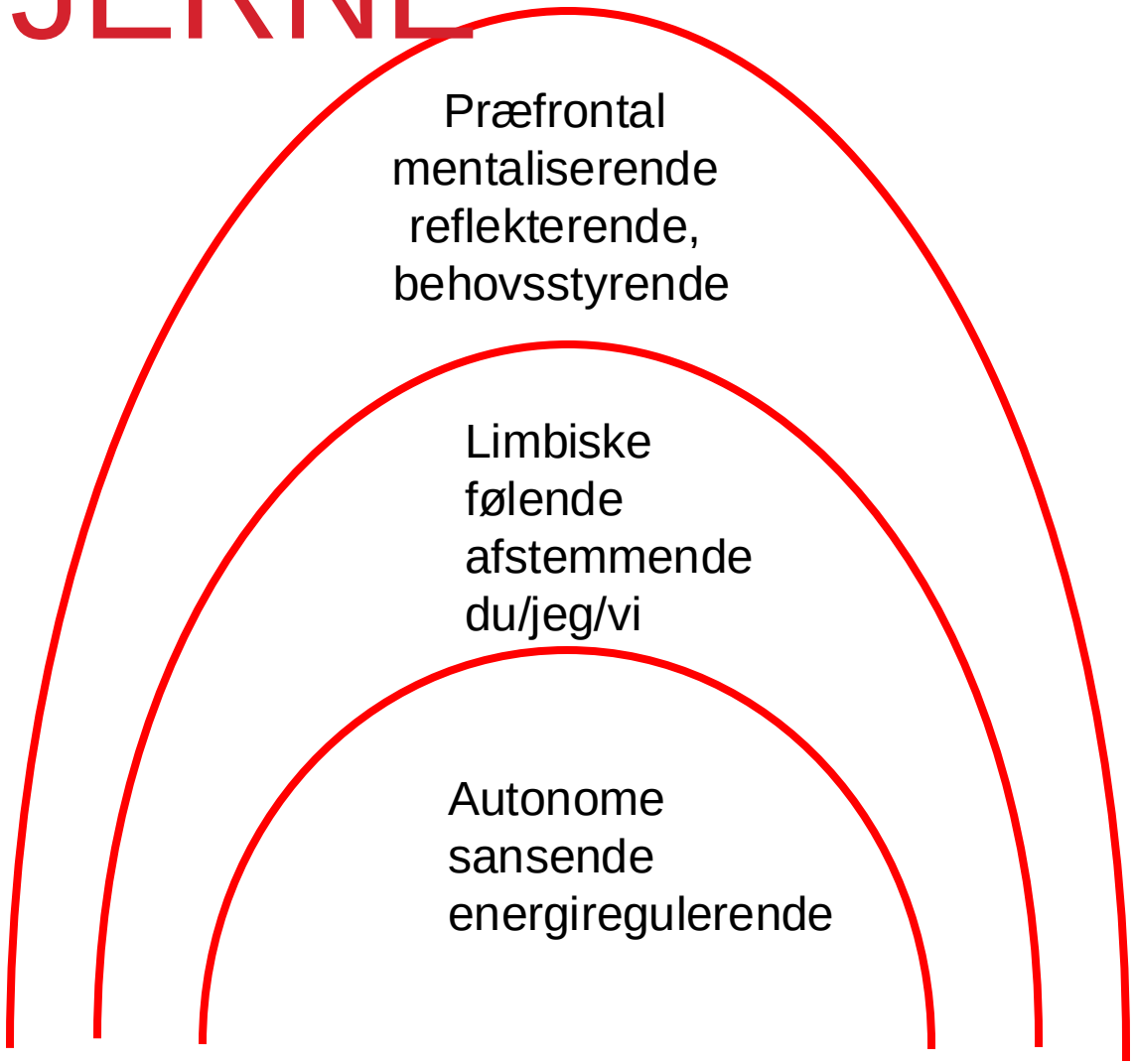
LIMBISKE SYSTEM
Den følende hjerne

AUTONOME NERVESYSTEM
Den sansende hjerne

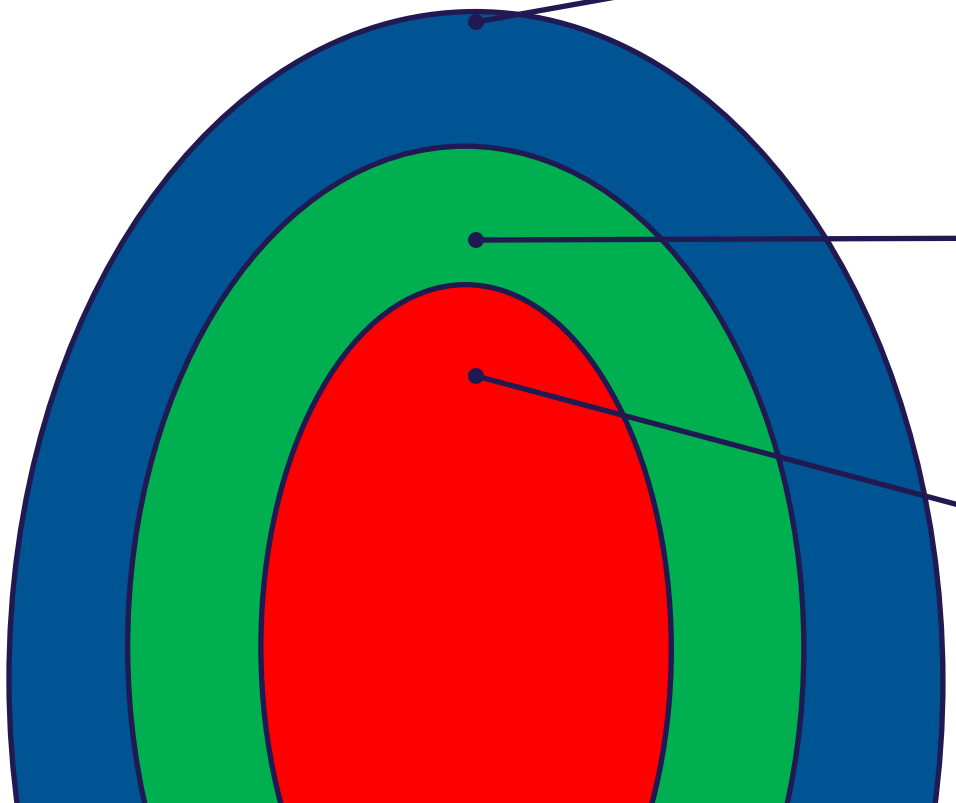
De mentale organiseringer

DEN TREENIGE HJERNE

DEN TREENIGE HJERNE

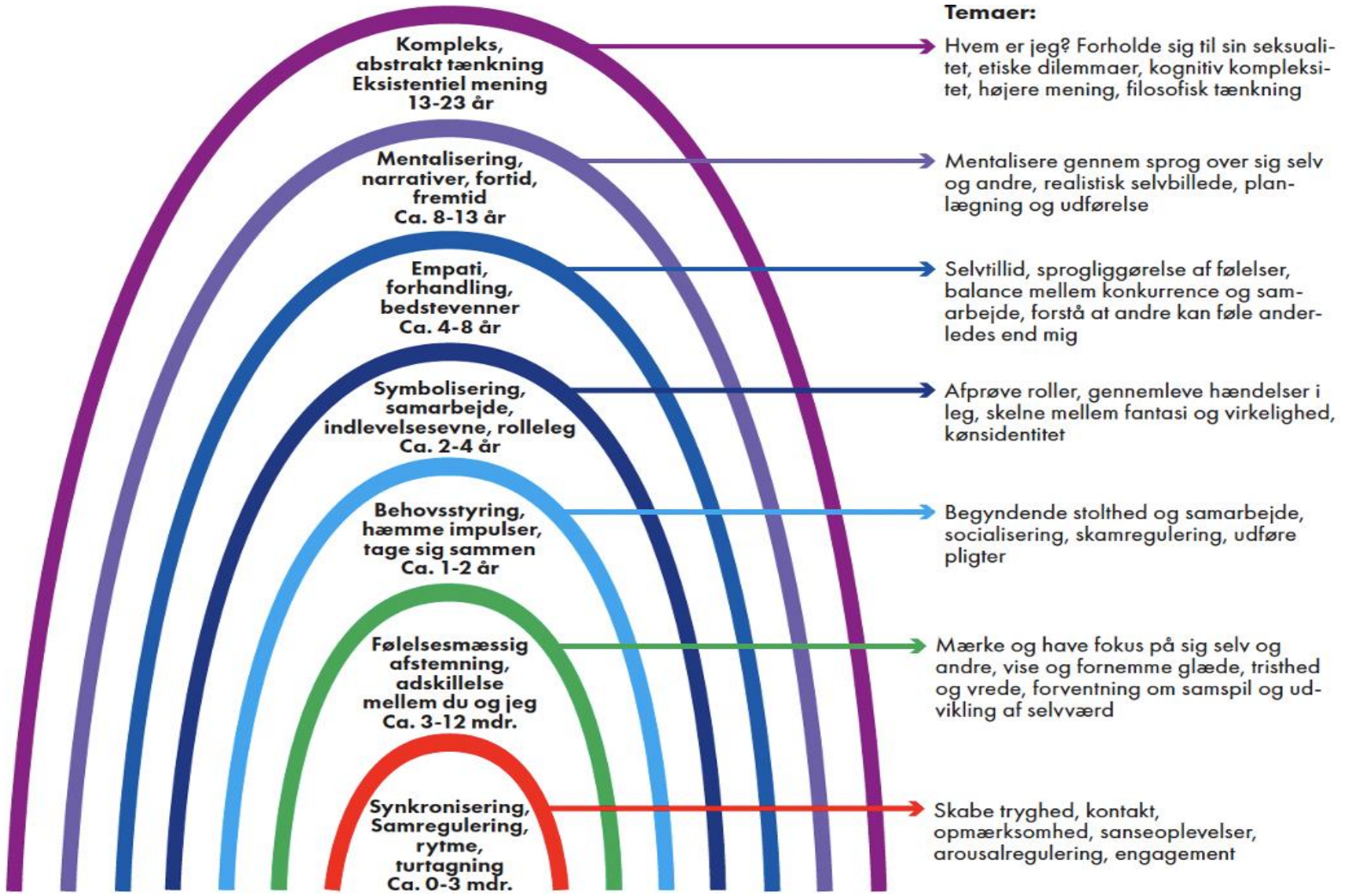

PRÆFRONTAL (1–23 ÅR)
Mentalisering
Refleksion
Behovsstyring

LIMBISK (3–12 MÅNEDER)
Følende
Du/jeg/vi

AUTONOM (0–3 MÅNEDER)
Sansende,
Energiregulerende

Syv mentale organiseringsniveauer

DE NEUROAFFEKTIVE KOMPASSER

Det præfrontale kompas

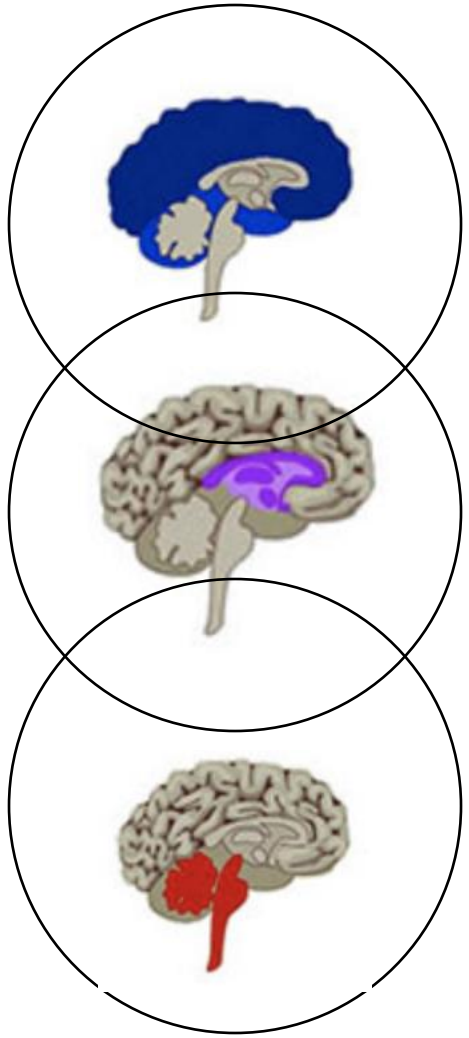
Reflektere/Mentalisere

Det limbiske kompas

Relatere/Føle

Det autonome kompas

Regulere/Synkronisere

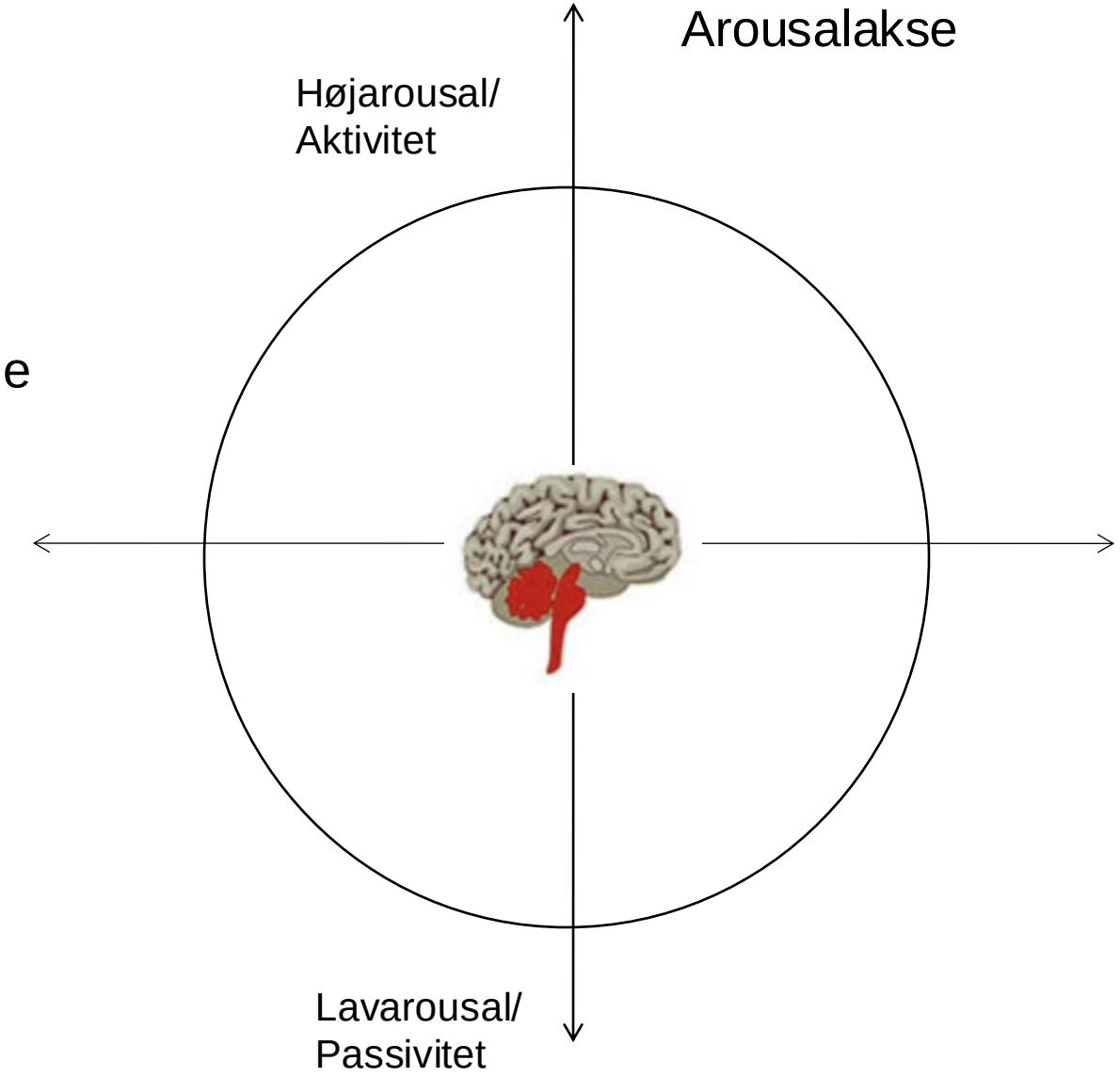
DEN AUTONOME OG SANSENDE HJERNE

DET AUTONOME KOMPAS

Kompasset for
Energiskift og
Kropssansning

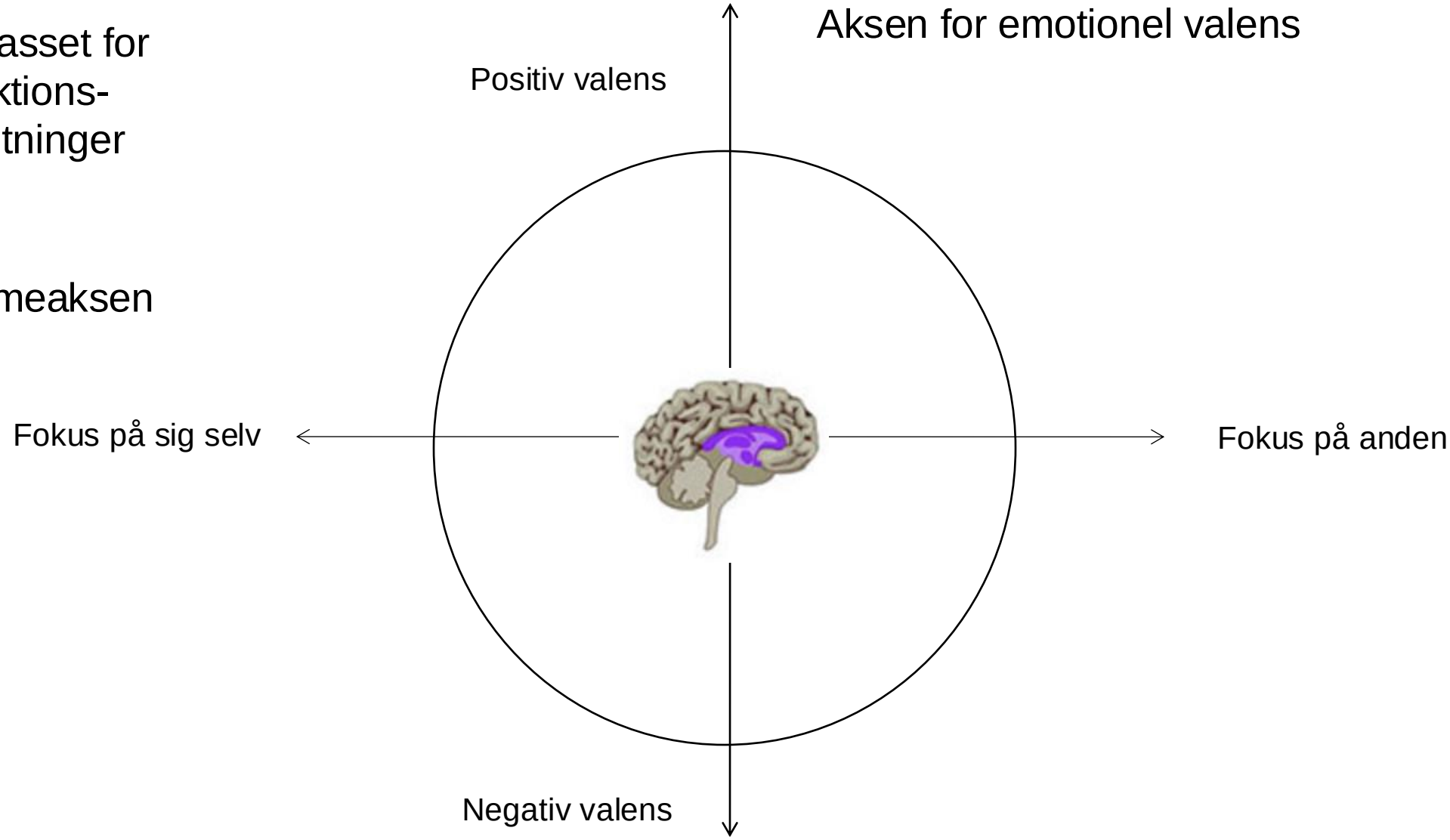
Aksen for hedonisk tone

DET LIMBISKE KOMPAS

Kompasset for interaktions-forventninger

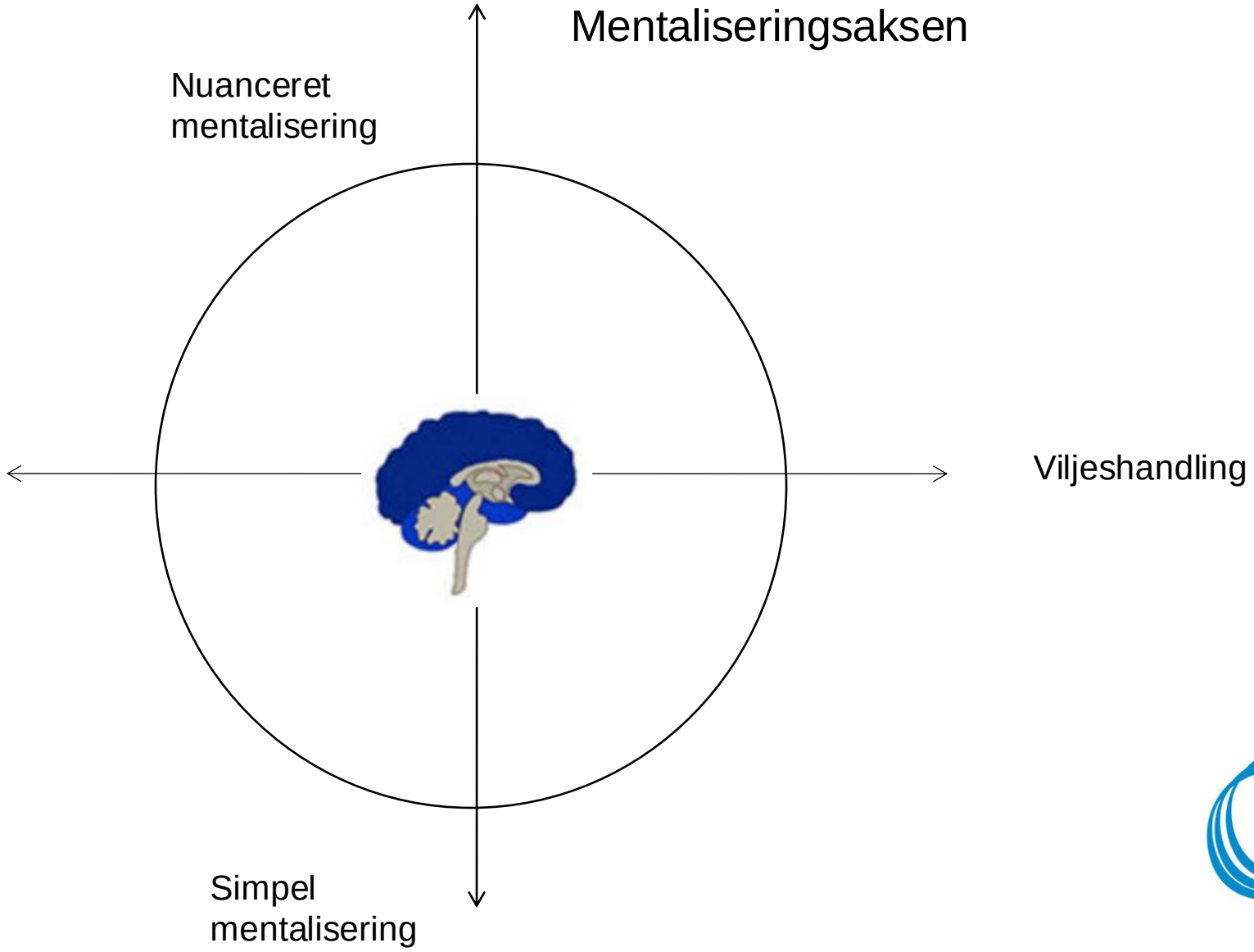
Centrismeaksen

DET PRÆFRONTALE KOMPAS

Kompasset for viljesstyret regulering

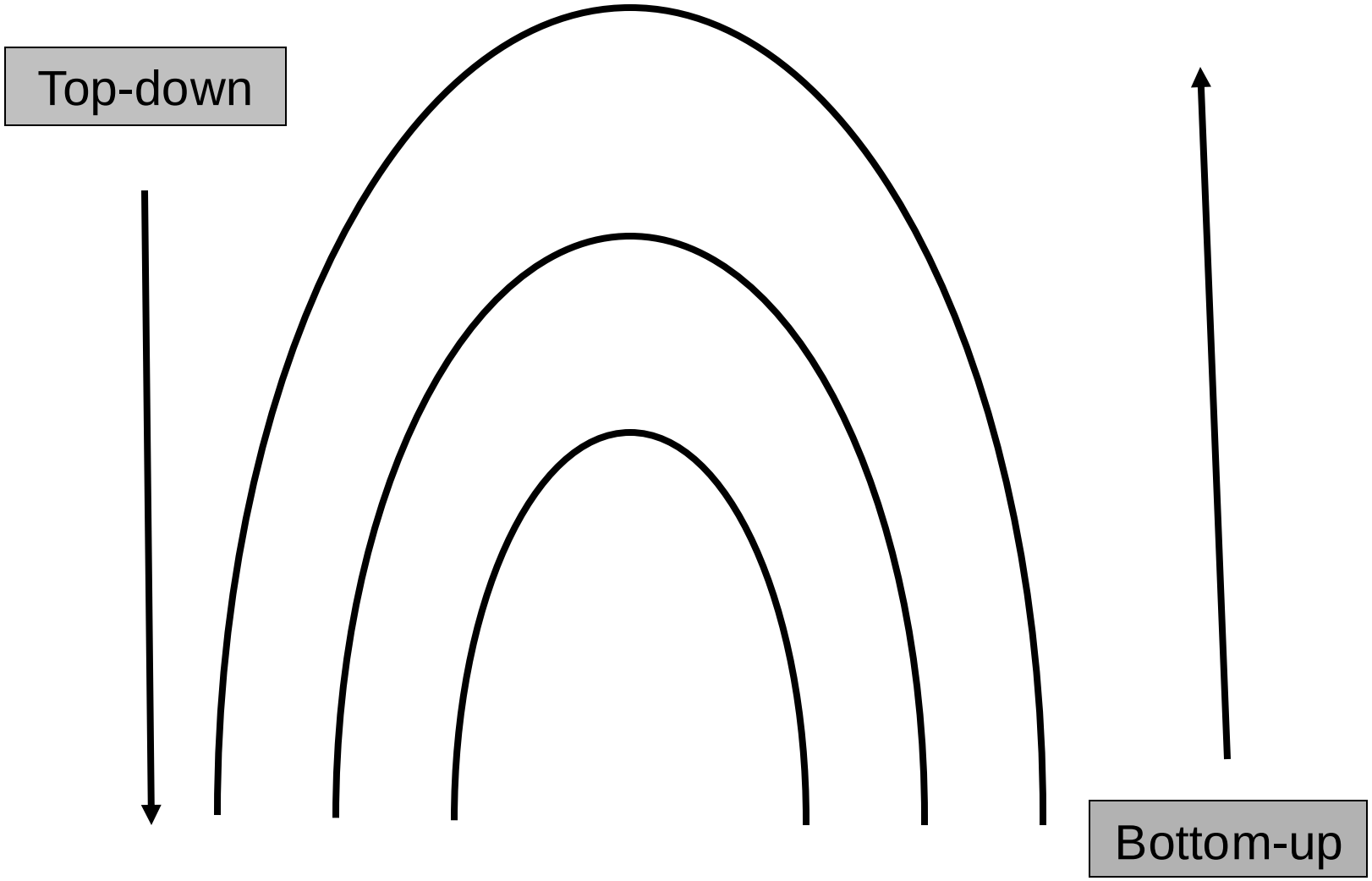
Behovsstyringsaksen

Udvikling af skam og stolthed

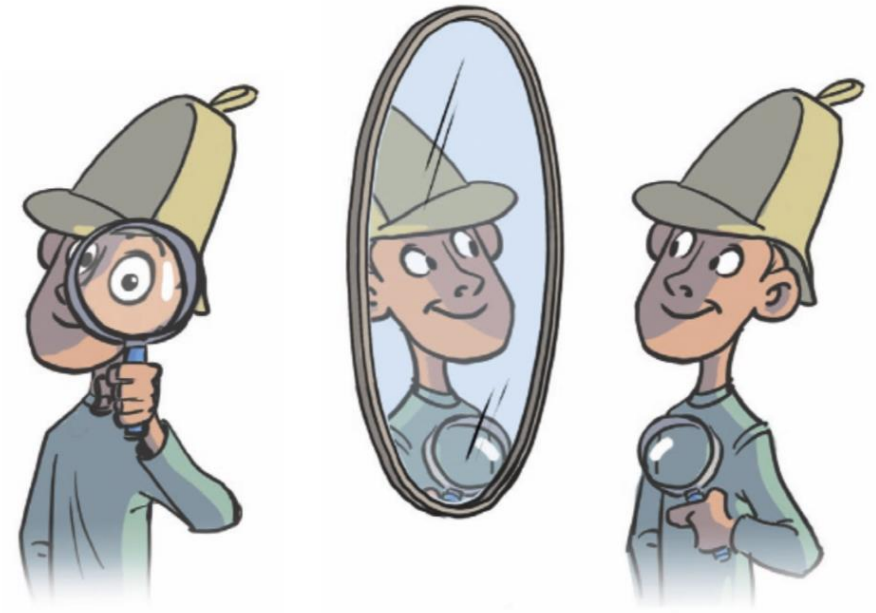

Bottom-up og top-down processer

Neuroaffektiv analyse

Vejledning til pædagogisk udviklingsplan for børn, unge og voksne

STRUKTURERET SAMSPILSOBSERVATION

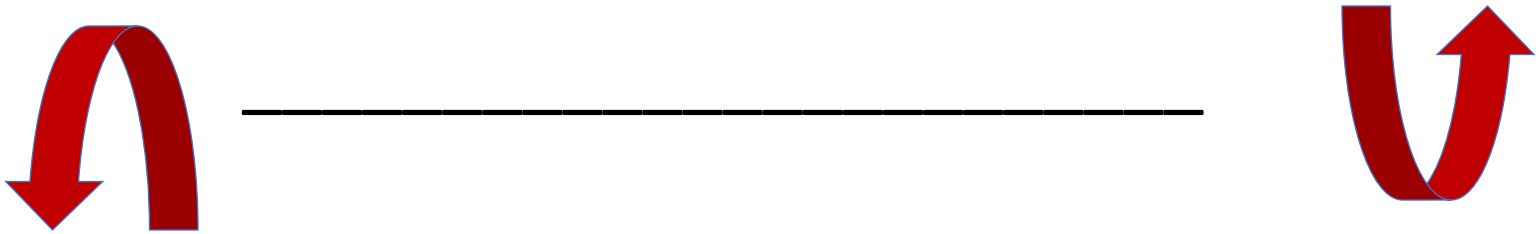
(MARSCHAK INTERACTION METHOD-PSYCHOMETRICS)

Intervention i forhold til mentaliseringsniveau

What Works for Whom?

4:

3: Samtalebaseret intervention

2:

1: Oplevelsesorienteret intervention

0 :

Det kræver …

– en teori til at forstå psykiske vanskeligheder

– en metode til at vide, hvad der skal gøres

– en fagpersons selvagens til at skabe følelsesmæssig afstemning

